

Les quatre dècades d'història de Picap

Repassem la història de la companyia discogràfica amb el seu fundador, Joan-Carles Doval

Collage de fotografies | Arxiu: Picap

Amb un catàleg de tres mil referències i alguns dels artistes catalans més destacats, el segell Picap es va especialitzar en la cançó catalana i va liderar l'èxit del 'rock català' dels noranta. Com a discogràfica pionera, el seu fons recull discos històrics de les dècades dels seixanta, setanta i vuitanta, provinents d'Edigsa i PDI. La companyia celebra ara els 40 anys de trajectòria i en parlem amb el seu fundador, l'activista i empresari Joan-Carles Doval.

TAL COM AHIR

A la cançó d'autor hi va arribar a través dels recitals a la plaça de Cambó, on van actuar **Guillem d'Efak**, **Joan Baptista Humet** i **Maria del Mar Bonet**, entre altres, abans de connectar definitivament amb **Lluís Llach**, **Joan Manuel Serrat** i **Raimon** gràcies a la ràdio: "Un petit transistor que em van regalar va ser el meu gran company de viatge". El director del segell també va entrar al món sardanista amb la colla Mirant al Cel, on ballava sardanes de concurs, i va veure que a través de l'entitat es podien organitzar més activitats.

Va decidir començar a muntar recitals, i el 1976 va organitzar el Novembre Cultural, tot un mes farcit d'actes. En aquell marc, va contactar amb Ràdio Sabadell, on la locutora Aurora Tricuera, escoltant la seva veu, el va animar a fer ràdio. I, de manera paral·lela, va conèixer el músic

Ramon Farran, que en aquell moment impulsava el segell Drums, a través de la cantautora sabadellenca **Teresa Rebull**, amiga de la família, que havia tornat de l'exili i s'havia instal·lat al barri del Guinardó de Barcelona.

Ramon Farran estava enmig de la gravació i producció del disc *El olivo* (Drums, 1977), basat en textos del poeta Robert Graves, i li va demanar ajuda per a la contractació. En aquells anys el palmèsà **Toni Morlà** havia gravat el primer disc, *Amb sos peus en terra* (Drums, 1977), i **Teresa Rebull**, *Mestier d'amor* (Drums, 1978), amb musicacions de Joan Salvat-Papasseit. Joan-Carles Doval va començar a portar el management de **Morlà, Rebull** i el cerdanyolenc **Ramon Sauló**. Malauradament, el segell es va quedar sense diners i va tancar la paradeta, sense poder publicar **Sauló**.

El segon contacte amb el món discogràfic també va ser de la mà de **Teresa Rebull**, que li va presentar un dels directius d'Edigsa, Claudi Martí. Doval ho recorda: "Era un club d'amics, més que una empresa. A les sis de la tarda arribaven els 'zelestinos', i cada dia allò es convertia en una festa que se'ls escapava de les mans". A Edigsa, va començar a treballar el 1979 en la promoció de treballs tan significatius com *Romesco*, de **Gato Pérez**, o *La màgia de l'estudiant*, de **Sisa**.

L'any següent, el conseller delegat d'Edigsa, Manolo Sancho, va acomiadar Martí, i va confiar la direcció artística -llavors a càrrec de Salvador Pueyo- en Mario Pacheco i Joan-Carles Doval. Pacheco va encarregar-se del mercat internacional i Doval del nacional, fins que el desembre de 1983 la companyia va tancar portes. L'un se'n va tornar a Madrid per crear Nuevos Medios, i l'altre va començar a treballar el gener del 1984 a PDI, el segell hereu d'Edigsa, dirigit per Manuel Ibáñez. Però va marxar al cap d'un mes, a causa de les desavinences amb la filosofia de la companyia.

LENTAMENT COMENÇA EL CANT

El 1984 Joan-Carles Doval va obrir oficina a Barcelona, que es va convertir en la primera seu de la discogràfica Picap, amb la qual volia donar un suport preferencial als músics del país i especialment als que cantaven en català. El nom provenia d'un joc de paraules de **Ramon Sauló** amb la pronunciació catalana del mot anglès *pick up*, que denomina la maneta com se subjecta l'agulla dels tocadiscos. El cantautor -que va gravar finalment amb Picap el 2011 *Descobrint camins*- va ser l'autor del logotip del segell. El primer any ja es van publicar simultàniament quatre referències en format maxisingle: *Reunión de amigos*, de **Programa**; *Descontrol*, de **Javier Asensi**; el debut homònim d'**Oslo**, i *Herederos del rock*, de **Rockson**.

Els primers grans èxits de la nova companyia van ser **Hèctor Vila**, amb la cançó "Mediterrània enllà", inclosa al disc *Aigua de roses* (1985), i sobretot els cassetts del popular **Eugenio**, que es venien a grapats. L'humorista barceloní va acceptar gravar per Picap després d'anys sense haver publicat cap cinta, recelós dels diners que altres companyies li havien estafat als anys setanta. Eugeni Jofra '**Eugenio**' va seguir vinculat al segell fins a la seva mort, el 2001. En aquest sentit, Doval també denuncia les penúries que va passar per culpa de la distribuïdora Discos Dial, que no només no li va liquidar les vendes reals, sinó que va fabricar còpies pirates per al mercat espanyol: "Incomprensiblement, tot i vendre desenes de milers de discos, no tenia diners. Durant tots aquests anys m'han robat molt". Anys més tard, Picap va recuperar part de les pèrdues gràcies a una sentència judicial.

FOTEU-LI CANYA!

Després de publicar discos de **Maria-Josep Vilarroya**, **Joan Soler Boronat**, **Josep Tero**, **Gato Pérez** i fins i tot **Xavier Cugat**, la companyia va obrir el seu catàleg cap al pop-rock català amb el quartet **Grec** amb *Soc* (1987) i *Hu-mans* (1988), just abans d'encapçalar -juntament amb Discmedi

i Salseta Discos- l'estendard del 'rock català' amb els debuts de **Sau** -*No puc deixar de fumar* (1987)- i **Sangtraït** -*Els senyors de les pedres* (1988)-. Durant aquella etapa, que va culminar amb el concert dels quatre grans grups del moment al Palau Sant Jordi de Barcelona el 14 de juny de 1991, Picap també va editar artistes com **Tancat per Defunció**, **I-6**, **Pàrking**, **Terratrèmol** i **Pixamandúrries**. Tot i això, el responsable del segell, lamenta haver rebutjat un grup gironí que es va fer especialment popular: "La veu del cantant no m'acabava de convèncer". **Sopa de Cabra** va acabar fixant i triomfant amb Salseta Discos. L'èxit del 'rock català' va ser aclaparador i va iniciar-se la moda dels recopilatoris. En competència amb la col·lecció *El tec i la teca* de Discmedi, Picap va publicar tres volums de *Foteu-li canya* (1991, 1992 i 1993), a més dels temàtics *Tocats de Nadal* (1988), *Les millors balades del rock* (1993) i *Tot balades* (1994).

Sopar amb Quim Mandado, Carles Sabater, Hèctor Vila, Salvador Alsius i Lluís Montserrat al restaurant Pitarra. Foto: Arxiu Picap

SOMNIS ENTRE BOIRES

Bon amic de **Lluís Llach**, Joan-Carles Doval va aconseguir que el cantautor firmés per Picap el 1991, aprofitant la fi del seu contracte amb la multinacional CBS. El músic de Verges va publicar amb Picap el doble *Ara: 25 anys en directe* (1992), i l'any següent va enregistrar el disc més venut de la història del segell, *Un pont de mar blava*, que va despatxar més de 150.000 còpies. Picap va traslladar les seves oficines a Sabadell, i l'efecte crida de **Llach** va animar a la incorporació a files de nous artistes com la **Companyia Elèctrica Dharma**, **Tomeu Penya**, **la-Batiste**, **Dyango** o referents de joventut de Doval com **Maria del Mar Bonet**, **Raimon** i **Marina Rossell**. Va ser el punt àlgid de la discogràfica, que l'any 1993 va rebre el Premi Nacional de Música.

Contracte amb Maria del Mar Bonet Foto: Picap

Durant els noranta, va farcir el catàleg de grans músics com **Joan Amèric, Marc Durandeu, Santi Arisa amb Sardanova, Gema 4, Roger Mas, Sílvia Comes & Lúdia Pujol, Cardoner, Sui Generis, Tots Sants, Fora des Sembrat, La Fosca, Liris i Deneb**, entre d'altres, a més de les apostes en solitari de **Pep Sala i Adrià Puntí**, un cop dissolts **Sau i Umpah-Pah**.

Sopar amb Adrià Puntí i Sílvia Comes, el 1997. Foto: Arxiu Picap

TEMPS DIFÍCILS

L'inici del segle XXI va coincidir amb la crisi del sector discogràfic, agreujada per la popularització de la tecnologia de compressió de fitxers digitals i la pirateria resultant de les plataformes de compartició d'arxius. En aquest context incert, van aparèixer pedres al camí de Picap com el tancament de Discos Castelló i Yelmo -amb les conseqüents enganxades econòmiques- i una onerosa multa d'Hisenda per no estar pagant els aranzels d'exportació de discos d'intèrprets cubans, una línia que havia iniciat amb cert èxit. L'empresa es va descapitalitzar i va estar a punt de tancar, però el director de la companyia va aconseguir remuntar la situació amb una severa reestructuració.

Llach, Rossell, Penya i Bonet van fixar per a altres segells, tot i que la cantant mallorquina va tornar a Picap anys més tard. Un dels grups icònics del 'rock català', **Sangtraït**, va plegar l'any 2001 i va publicar el seu darrer alè amb un doble DVD en directe, *L'últim concert* (2002), que va ser la primera edició musical en català en aquest format. Anys enrere, el segell ja havia estat pioner publicant el primer CD en català, *Sense fronteres*, de **Vila** (1987), i el primer *Karaoke en català* (1991) -amb temes de **Sau** i **Sangtraït**-, en VHS.

MAI DONI PER FINIT

Picap va celebrar 20 anys el 2004, amb l'edició d'una caixa amb 4 CDs recopilatoris i un llibret del periodista Carles Pujol, a més d'un concert commemoratiu a les Festes de la Mercè de Barcelona. Però un dels fets més importants es va produir el 2007, amb l'adquisició dels catàlegs d'Edigsa i de PDI, que havia tancat l'any anterior. Més tard es van incorporar nous grups com **Blaumut** -amb el gran èxit *Pa amb oli i sal* (2013)-. I el 2017, a proposta d'Albert López, que en aquell moment portava el departament de promoció, va crear el segell Delirics, dedicat a músiques alternatives i urbanes.

El 2019 Doval va cedir les regnes de l'empresa a López: "Sempre he tingut clar quins són els límits. Tot té un principi i un final, i és una cursa de relleus". Un cop sanejada l'empresa, va permetre el canvi generacional i l'inici d'una nova etapa que ha inclòs alguns dels noms més destacats de la música urbana catalana, amb artistes com ara **Flashy Ice Cream**, **31FAM**, **Xicu**, **Lluc**, **Scorpio...**, a més grups de pop-rock festiu com el lleidatà **Sexenni**.

Joan Carles-Doval i Albert López Foto: Arxiu Picap

I TANMATEIX

La coda de la seva història va tenir lloc el 2022, quan Joan-Carles Doval va rebre del president Aragonès la Creu de Sant Jordi, un guardó que va coincidir amb la seva sortida del negoci discogràfic, i que va interpretar com un reconeixement a tota una colla de pioners de la indústria discogràfica catalana: "Sempre he tingut interès en el reconeixement de la feina dels que treballem en la música enregistrada i en català".

Alhora, Doval es mostra crític amb les institucions públiques: "Tot i que cada cop es fan millor les coses, soc molt crític amb els ajuts a festivals, que acaben revertint en un monopoli per a poques empreses, i lamento que es faci gràcies al diner públic. Abans hi havia 'divisió de poders' amb mànagers, discogràfiques i promotors, però ara, gràcies als 360 graus, tots hem de fer de tot. Hi ha empreses que diuen als artistes: 'Si no vens al nostre segell, no podràs actuar en determinat

festival', i això és un xantatge!". Amb tot, després de la tempesta, hi ha un desig per al futur: "M'agradaria que la companyia evolucionés en la línia de donar suport a la llengua i a la creativitat musical d'artistes d'arreu dels Països Catalans i de tots els estils musicals. El meu desig és que Picap creixi apostant per nous valors i que ho faci de manera transversal".